

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/78/2019
Identifikačné číslo spisu: 8114010815
Dátum vydania rozhodnutia: 29.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8114010815.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci obvineného T.H. O.H. pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného T.H. O.H. podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Jozefa Tarabčáka proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. marca 2019, sp. zn. 3To/9/2018, na neverejnom zasadnutí konanom 29. septembra 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného T.H. O.H. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prešov z 22. novembra 2017, sp. zn. 6T/23/2014, bol obvinený T. O. uznaný za vinného zo spáchania prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, a to na tom skutkovom základe, že

dňa 8. augusta 2012 v čase okolo 18.00 hod. na asfaltovej ceste v katastri obce X., okres L., v časti s miestnym názvom T. Y., fyzicky napadol Y. V., nar. X. T. XXXX, bytom X. č. XX tak, že ho päťami rúk udieral do oblasti hlavy, kopol ho do rozkroku a po jeho páde na zem ho udieral do celého tela a po tomto ho odtiahol do priekopy, kde ho ešte ležiaceho ďalej fyzicky napádal, pričom poškodený utrpel pomliaždenie a opuch jarmovej oblasti vľavo, pomliaždenie pravého ramenného zhybu, pomliaždenie a kožnú odreninu ľavého kolena a viacnásobné pomliaždenie hrudníka a brucha s nevyhnutnou dobou liečenia 18 až 20 dní, a súčasne na tomto mieste fyzicky napadol aj jeho manželku T. V., nar. XX. Y. XXXX tak, že ju udrel päťou ruky do oblasti hlavy, následkom čoho utrpela pomliaždenie sánky vľavo a podvrtnutie krčnej chrbtice s dobou liečenia 14 až 16 dní.

Podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, pri neexistencii poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 Trestného zákona a neexistencii priťažujúcej okolnosti podľa § 37 Trestného zákona, bol za to obvinený T. O. odsúdený na úhrnný peňažný trest vo výške 160 (stošesťdesiat) eur.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona, pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, mu ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace.

Ohľadom náhrady škody okresný súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej D. Z. L., a.s., X. XX/A, X., IČO: XX XXX XXX, škodu vo výške 68,70,- eur; poškodenému Y. V., nar. X. T. XXXX v X., okres L., bytom X. č. XX, okres L., škodu vo výške 550,- eur a poškodenej T. V., nar. XX. Y. XXXX v L., bytom X. č. XX, okres L., škodu vo výške 472,- eur.

Na podklade odvolania obvineného T.H. O.H. voči uvedenému rozsudku okresného súdu Krajský súd v Prešove rozsudkom z 13. marca 2019, sp. zn. 3To/9/2018, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d) Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a zároveň, rozhodujúc sám na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku, obvineného T. O. uznal za vinného zo spáchania prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, a to na tom skutkovom základe, že

dňa 8. augusta 2012 v čase okolo 18.00 hod. na asfaltovej ceste v katastri obce X., okres L., v časti s miestnym názvom T. Y., fyzicky napadol Y. V., nar. X. T. XXXX, bytom X. č. XX tak, že ho päťami rúk udieral do oblasti hlavy, kopol ho do rozkroku a po jeho páde na zem ho udieral do celého tela a po tomto ho odtiahol do priekopy, kde ho ešte ležiaceho ďalej fyzicky napádal, pričom poškodený utrpel pomliaždenie a opuch jarmovej oblasti vľavo, pomliaždenie pravého ramenného zhybu, pomliaždenie a kožnú odreninu ľavého kolena a viacnásobné pomliaždenie hrudníka a brucha s nevyhnutnou dobou liečenia 5 až 6 dní, a súčasne na tomto mieste fyzicky napadol aj jeho manželku T. V., nar. XX. Y. XXXX tak, že ju udrel päťou ruky do oblasti hlavy, následkom čoho utrpela pomliaždenie sánky vľavo s dobou liečenia 5 až 6 dní.

Podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona, pri neexistencii priťažujúcej okolnosti podľa § 37 Trestného zákona, za to obvineného T. O. odsúdil na peňažný trest vo výške 160,- (stošesťdesiat) eur.

Zároveň podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona, pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, mu krajský súd ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jedného) mesiaca.

Ohľadom náhrady škody krajský súd podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodených D. Z. L., a.s., X. XX/A, X., IČO: XX XXX XXX, Y. V., nar. X. T. XXXX v X., okres L., bytom X. č. XX, okres L., a T. V., nar. XX. Y. XXXX v L., bytom X. č. XX, okres L., odkázal s nárokmi na náhradu škody na civilný proces.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený T. O. prostredníctvom obhajcu JUDr. Jozefa Tarabčáka dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

K porušeniu práva obvineného na obhajobu zásadným spôsobom došlo podľa dovolateľa rozsudkom odvolacieho súdu, ale aj konaním prvostupňového súdu a prípravným konaním, v ktorých bol nezákonne a nad rámec zákona zvýhodnený poškodený, čo podľa jeho mienky spôsobilo, že rozsudok je založený na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Rovnako ako už v záverečnej reči a v písomných dôvodoch odvolania poukázal na to, že výsluchy svedkov uskutočnené v prípravnom konaní za účasti a aktívneho zasahovania splnomocnenca poškodených Y. a T. V., boli vykonané v rozpore s Trestným poriadkom, ktorý poškodenému nepriznáva právo zúčastňovať sa v prípravnom konaní na výsluchoch svedkov a pri ich výsluchu aktívne vystupovať a viesť výsluch kontradiktórnym spôsobom. Zdôraznil, že takéto právo má poškodený pred súdom podľa § 272 Trestného poriadku so súhlasom predsedu senátu. Poukázal tiež na § 46 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého má poškodený práva tam uvedené, pripomenúc, že právo zúčastniť sa výsluchu a klásť vypočúvaným otázky v ňom nie je uvedené. Uzavrel, že keďže podľa § 54 ods. 1 Trestného poriadku sa môže splnomocnenec

poškodeného zúčastniť všetkých úkonov, na ktorých sa môže zúčastniť poškodený, a tento nemá právo zúčastniť sa výsluchu svedkov a klásť im otázky, nemá také právo ani splnomocnenec. Zároveň dodal, že z § 213 Trestného poriadku vyplýva, že v prípravnom konaní sa môže výsluchu svedka zúčastniť a klásť mu otázky jedine obvinený, respektíve jeho obhajca. Zopakoval, že prítomnosťou splnomocnenca poškodených pri výsluchu svedkov, konkrétne pri konfrontácii medzi svedkyňou P. W. a svedkami poškodenými Y. V. a T. V. dňa 16. apríla 2014, pri konfrontácii medzi svedkom T. U. a svedkyňou poškodenou T. V. dňa 16. apríla 2014, pri výsluchu svedka poškodeného Y. V. dňa 7. novembra 2012, pri konfrontácii medzi ním a svedkami poškodenými T. V. a Y. V. dňa 22. mája 2013, pri výsluchu svedkyne P. W. dňa 12. marca 2013, pri výsluchu svedkov P. T., T. U., T. S. a Ľ. H., uskutočnených 7. marca 2013, a pri jeho výsluchu dňa 20. decembra 2012, a aktívnym zasahovaním splnomocnenca poškodených pri vykonávaní týchto dôkazov došlo k závažnému porušeniu práva obvineného na obhajobu v zmysle § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku. V dôsledku uvedeného považoval dovolateľ takto vykonané dôkazy za vykonané v rozpore so zákonom, a preto na ne súd podľa neho nemohol prihliadať. Zároveň mal za to, že vykonaním dôkazov výsluchom svedkov v prípravnom konaní pri natoľko závažnom porušení práva obvineného na obhajobu, došlo k porušeniu povinnosti prokurátora, ktorý podal obžalobu, zistiť skutkový stav bez dôvodných pochybností. Uvedený stav prvostupňový súd, napriek upozorneniu v stanovisku z 10. júla 2014 a v záverečnej reči, nevyhodnotil zákonným spôsobom. Podľa obvineného totiž sankciou za vyššie uvedeným spôsobom vykonané dôkazy v prípravnom konaní malo byť konštatovanie o neunesení dôkazného bremena prokurátorom v súdnom konaní vo vzťahu ku všetkým skutkovým zisteniam a výrok súdu o oslobodení spod obžaloby podľa § 285 písm. a) alebo písm. c) Trestného poriadku. Na podporu prezentovaných záverov odkázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. septembra 2011, sp. zn. 4 Tdo 38/2011. Nesprávne právne posúdenie skutku vzhľadom obvinený v skutočnosti, že skutkové okolnosti nasvedčujúce spáchaniu trestného činu sú založené na dôkazoch, ktorých zákonnosť bola nesprávne posúdená, v dôsledku čoho považoval rozhodnutie za založené na nesprávnom právnom posúdení, či skutok je vôbec trestným činom a či k nemu došlo. Trval na tom, že záver o protiprávnosti skutku musí mať podklad v skutkových okolnostiach obsiahnutých v rozsudku a tieto musia byť založené na zákonne získaných dôkazoch. Doplnil, že samotný odvolací súd nepriamo priznal nezákonnosť dôkazov vykonaných v prípravnom konaní, avšak túto nepovažoval za podstatnú, keďže svedkovia opakovane vypovedali pred súdom.

V ďalšej časti dovolania obvinený krajskému súdu, rovnako ako už v odvolaní okresnému súdu, vyčítal, že rozsudok založil výlučne na tvrdeniach poškodených Y. a T. V.. Tieto pritom podľa ich vlastného vyjadrenia mali podporiť svedkovia P. W. a T. U., ktorí mali byť očitými svedkami skutku, avšak uvedené tvrdenia poškodených jednoznačne vyvrátili a odmietli, že by v deň skutku alebo aj kedykoľvek inokedy boli svedkami takého napadnutia. Kým prvostupňový súd sa s výpoveďami menovaných svedkov vôbec nevysporiadal a odvolací súd spochybnil ich pravdivosť, uvádzajúc tiež, že poškodení mali vidieť iba ako svedkyňa W. prechádza okolo nich pred samotným incidentom, avšak nie aj samotný incident, ktorý záver odvolacieho súdu hodnotil obvinený ako rozporný s výpoveďami poškodených, zhodne uvádzajúcich, že nielen svedkyňa W., ale i svedok U. incident videli, podľa obvineného možno z uvedeného vyvodit' jediný záver, a to že skutok sa nestal. Vychádzajúc z toho, že ak mali byť títo svedkovia svedkami skutku, ktorí však nepotvrdili, a neexistuje o ňom žiadny iný dôkaz, mal dovolateľ za to, že tvrdenie poškodených je potom potrebné považovať za klamstvo, a tak dospieť k záveru, že k poškodeniu ich zdravia muselo dôjsť iným skutkom. Rozpor medzi výpoveďami menovaných svedkov a poškodených považoval za rozpor svedčiaci vo svoj prospech.

Obvinený v dovolaní tvrdil, že súd nehodnotil vykonané dôkazy v zmysle § 12 ods. 12 Trestného poriadku (pozn. súdu: zrejme mal na mysli § 2 ods. 12 Trestného poriadku), t.j. najmä či išlo o zákonné dôkazy získané zákonným spôsobom, keď nezákonnosti vykonaných dôkazov neprikladal takú „silu,“ ako jej mal prikladať, a teda na tieto ani s nimi súvisiace dôkazy neprihliadnuť.

Obdobne ako v odvolacom konaní, dovolateľ formuloval výhrady aj voči hodnoteniu dôkazov - výsluchov členov súboru - odvolacím súdom, ktoré tento z jeho pohľadu bagatelizoval a neprikladal žiadny význam tomu, že všetci v podstate zhodne konštatovali, že chodil na každú skúšku medzi prvými a v predstihu. Na konštatovanom podľa neho nič nemení ani to, že niektorí z nich si po takom dlhom čase presne nepamätali, kto bol v deň skutku na skúške a kedy presne prišiel on sám. Mal za to, že z ich výpovedí nesporne vyplýva, že pred každou skúškou tam bol medzi prvými a v predstihu. Za rozporný s

predmetnými svedeckými výpoveďami preto označil záver odvolacieho súdu, že výpoveďami týchto svedkov bola vyvrátená jeho obrana, že v čase útoku bol v kaviarni a čakal na skúšku. Odkazujúc na výpoveď svedka P. T. z 20. apríla 2015, výpoveď svedka Y. U. zo 6. apríla 2016, výpoveď svedka H., výpoveď svedka S., výpoveď svedka Y. R. z 22.11.2017 a osobitne na výpoveď svedka Y. Y. z 12. mája 2014, prečítanú na hlavnom pojednávaní dňa 14. októbra 2015, sa nestotožnil ani s konštatovaním krajského súdu, že všetci vypovedali všeobecne. Citujúc z výpovede svedka Y. Y. z 12. mája 2014, ktorá podľa dovolateľa vyvracia tvrdenie a výpoveď poškodených, doplnil, že tento dôkaz nebol ani prvostupňovým ani odvolacím súdom hodnotený.

V podstate zhodne ako v podanom odvolaní konajúcim súdom tiež vyčítal, že hoci ustálenie priebehu skutkového deja založili len na výpovedi poškodených Y. V. a T. V., nehodnotili rozpory medzi ich výpoveďami v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní, ako ani medzi ich výpoveďami navzájom. Konkretizoval, že tvrdenia poškodeného Y. V. vo výpovedi zo 7. novembra 2012, v zmysle ktorých mal jeho syn zisťovať, či poškodení idú na záhradu, a pri ich ceste späť ich mal sledovať na mopede, sa nepotvrdili. Podľa uvedenej výpovede mal poškodeného stiahnuť do priekopy tri metre pod úroveň cesty a rukami ho biť po oboch stranách, kým pri konfrontácii z 22. mája 2013 poškodený vypovedal, že mu zranenia spôsobil päťou nohy, na ktorej mal kanadu, a že ešte dole v priekope ho mal kopat'. Pozornosť upriamil aj na skutočnosť, že poškodená T. V. dňa 7. novembra 2012 vypovedala zhodne, že poškodený Y. V. spadol tri metre pod cestu, avšak pri konfrontácii 22. mája 2013 uviedla, že ho vytiahla z priekopy, ale stalo sa to tak, že bola na ceste, nešla do priekopy. V tejto súvislosti dovolateľ predniesol úvahu, že ak poškodená T. V. vytiahla poškodeného Y. V. z cesty tak, že nešla tri metre do priekopy, tak poškodený nebol v priekope alebo ho z nej nemohla vytiahnuť bez toho, aby sama zišla do priekopy. Rovnako poukázal na to, že poškodená T. V. 7. novembra 2012 vypovedala, že dostala päšťou niekoľko úderov do hlavy, avšak podľa lekárskeho potvrdenia z 28. augusta 2012 ju mal udrieť do sánky vľavo, a teda nie niekoľkokrát. Dodal, že pri konfrontácii 22. mája 2013 už menovaná poškodená vypovedala, že je udrel do pravej časti tváre.

Doslovne opakujúc odvolacie námietky, obvinený upriamil pozornosť aj na rozpory medzi výpoveďami poškodených na hlavnom pojednávaní 18. februára 2015, kedy poškodený Y. V. vypovedal, že manželka zišla k nemu do priekopy, ale poškodená T. V. vypovedala, že do priekopy nešla. Rovnako poškodený Y. V. vypovedal, že spadol na chrbát, kým poškodená T. V. uviedla, že spadol na brucho. Taktiež vypovedala, že ako prvého mal napadnúť jej manžela (poškodeného Y. V.), hoci v prípravnom konaní uvádzala, že ju napadol prvú úderom do ľavej časti, čo počas konfrontácie 22. mája 2013 zmenila na tvrdenie o údere do pravej časti. Poukazujúc aj na oznámenie z 8. augusta 2012, v ktorom poškodený Y. V. uviedol, že po tom, ako spadol na zem, ho už nenapádal, spochybnil dovolateľ ustálenie priebehu skutku, ku ktorému konajúce súdy dospeli bez odstránenia ním konštatovaných rozporov.

Dovolacie (rovnako ako už odvolacie) námietky obvineného k hodnoteniu výpovedí poškodených súdmi nižšieho stupňa sa týkali aj skutočnosti, že tieto nebrali do úvahy ani sa nijako nevysporiadali so závermi znaleckých posudkov znalca Garbára, ktorý u oboch poškodených zistil, že ich schopnosť správne vnímať a zapamätať si a správne reprodukovat' je znížená, ako aj výraznú snahu javiť sa v lepšom svetle, skresľovať skutočnosti vo svoj prospech a účelovo ich spracovávať, čo znižuje vierohodnosť ich osobností a nemožno vylúčiť ovplyvňovanie inými osobami a dominujú u nich hostilné postoje a snaha mu čo najviac poškodiť a pri opakovaných výpovediach badať až fabulačné tendencie. V tejto súvislosti dovolateľ vyslovil, že ak súd pri hodnotení dôkazov vynechal tak zásadný dôkaz, svedčiaci o jeho možnej nevine a o tom, že poškodení si skutkový dej vymysleli a dohodli sa na ňom práve preto, aby mu uškodili, bol postup súdov v rozpore s § 2 ods. 10 Trestného poriadku, čím súd porušil zásadným spôsobom právo na obhajobu, pretože nehodnotil dôkazy podľa zákona.

Dovolateľ obvinil odvolací súd aj z toho, že svoj rozsudok odôvodnil iba dohadmi, ktoré nemajú oporu v dôkazoch, keď uviedol, že „mal motív konať ako konal.“ Zdôraznil, že i samotný motív musí byť podopretý dôkazmi. Za dohady odvolacieho súdu, nepodporené žiadnym iným dôkazom, ani len tvrdením poškodených, obvinený označil záver, že svedkyňa W. prechádzala okolo poškodených pred ich napadnutím, že poškodení nemuseli spoznať osobu, ktorá sa pohybovala na motocykli, ako aj to, že on sám má motocykel, a preto mal dostatok času dostaviť sa do krčmy. Pripomenul, že kým jeho na motocykli nikto nevidel a netvrdili to ani poškodení, na motocykli mal byť jeho syn. Vychádzajúc z uvedeného, upriamil obvinený pozornosť nielen na zámenu osoby svojho syna na motocykli za svoju, ale i na zámenu mena svedkyne W. za W.. Aj s ohľadom na tieto dôvody označil celé odôvodnenie

rozsudku odvolacieho súdu za účelové.

Uzavrel, že dôkazy, ktoré svedčia v jeho prospech, odvolací súd nebral vôbec do úvahy, zatiaľ čo v jeho neprospech urobil aj také závery, o ktorých nie je v spise žiadna zmienka.

Z vyššie uvedených dôvodov dovolateľ žiadal, aby dovolací súd okrem rozhodnutia odvolacieho súdu preskúmal aj konanie na súde prvého stupňa a v prípravnom konaní, pretože pochybenia prvostupňového súdu neboli odvolacím súdom napravené (§ 374 ods. 3 Trestného poriadku). Zároveň navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil porušenie zákona v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku v jeho neprospech a súčasne zrušil napadnutý rozsudok, vrátane predchádzajúceho rozsudku súdu prvého stupňa, ako aj ďalšie rozhodnutia s ním súvisiace, a prikázal súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

V súlade s ustanovením § 376 Trestného poriadku prvostupňový súd dovolanie obvineného T. O. doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného vo vzťahu k jeho tvrdeniu o porušení práva na obhajobu, ku ktorému malo dôjsť z titulu vykonania dôkazov nezákonným spôsobom, a to výsluchov svedkov, na ktorých sa aktívne zúčastnil splnomocnenec poškodených, konštatoval, že krajský súd na tieto námietky obhajoby, t.j. že v prípravnom konaní bol pri výsluchu svedkov, ako aj obvineného prítomný splnomocnenec poškodených, respektíve jeho koncipient, plne reflektoval a svoje rozhodnutie zdôvodnil. Prokurátor sa stotožnil so závermi odvolacieho súdu, že v danom prípade sa jednalo o výpovede svedkov, ktorí vypovedali v prospech obvineného a ktorí boli opakovane vypočutí aj v konaní pred súdom. Dovolacie dôvody uplatnené podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku preto prokurátor nepovažoval zo strany obvineného za preukázané.

Prokurátor sa nestotožnil ani s dovolacím dôvodom vzneseným obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. V tejto súvislosti považoval za potrebné uviesť, že súd druhého stupňa v odôvodnení rozsudku konštatoval, že v posudzovanej trestnej veci bolo pred súdom prvého stupňa vykonané dokazovanie takmer v takom rozsahu, ako je to nevyhnutné v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku pre správne zistenie skutkového stavu. Pre účely jeho úplného zistenia teda pre druhostupňový súd vyvstala potreba doplniť dokazovanie výsluchom znalca z odboru zdravotníctva, pričom závery plynúce z doplnenia dokazovania sa prejavili v úprave skutku, pokiaľ sa jednalo o dĺžku liečenia poškodeného Y. V. a rozsah poranení poškodenej T. V., keďže vykonané dôkazy boli druhostupňovým súdom vyhodnotené v súlade so zásadou in dubio pro reo, a teda v prospech obvineného, reflektujúc aj na následnú nevyhnutnú zmenu právnej kvalifikácie skutku.

Vo vyjadrení k dovolaniu obvineného preto prokurátor konštatoval, že po jeho preskúmaní a oboznámení sa s oboma napadnutými rozhodnutiami dospel k názoru, že podané dovolanie nie je dôvodné. Zhrnul, že súd druhého stupňa na podklade odvolania obvineného a vykonaného dokazovania pred súdom prvého stupňa ako aj v odvolacom konaní prijal záver, že bolo nepochybne preukázané, že skutok, ktorý sa dovolateľovi kladie za vinu v intenciách doplneného dokazovania, sa stal, tento má znaky trestného činu, dopustil sa ho obvinený a uvedené aj správne subsumoval pod príslušnú hmotnoprávnu normu.

Vo svetle uvedených skutočností preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného T. O. podané prostredníctvom obhajcu postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, nakoľko je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Poškodení sa k dovolaniu obvineného ani k vyjadreniu okresnej prokuratúry k nemu nevyjadrili. Rovnako, vyjadrenie okresnej prokuratúry ostalo bez odozvy aj zo strany obvineného a jeho obhajcu.

Následne súd prvého stupňa predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd zistil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374

Trestného poriadku, a nie je daný dôvod na postup súdu podľa § 382 písm. a), písm. b), písm. d), písm. e) ani písm. f) Trestného poriadku.

Dovolací súd nahliadnutím do spisového materiálu zistil, že dovolanie obvineného T. O. nie je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok, a preto je potrebné ich odstrániť, a ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

K tomu sa vzhľadom na povahu obvineným vznesených dovolacích námietok a ním sčasti realizovaných a sčasti nerealizovaných ich subsumpciu pod jednotlivé z uplatnených dovolacích dôvodov žiada dodať, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. To znamená, že ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku, nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku, a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (R 120/2012).

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať ak:

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku je potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo

orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vzáhuje sa k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila (§ 119 ods. 4 Trestného poriadku), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo, že išlo o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdnym skutkom dopustil. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), prípadne zániku trestného činu (najmä § 87 Trestného zákona), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod. Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúma skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Oboznámením sa s obsahom predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti:

Abstrahujúc hlavné idey dovolania obvineného, dovolací súd vyvodil, že vyslovenia naplnenia niektorého z ním uplatnených dovolacích dôvodov [uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku], sa obvinený domáhal z dôvodov, ktoré možno vecne špecifikovať ako:

- námietku nezákonnosti dôkazov, ktorých vykonávania v prípravnom konaní sa aktívne zúčastnil splnomocnenec poškodených,

- na ňu nadväzujúcu námietku založenia právneho záveru o protiprávnosti skutku na nezákonne získaných dôkazoch,
- námietku nehodnotenia vykonaných dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku, osobitne vo vzťahu k rozporom medzi výpoveďami poškodených navzájom, medzi ich výpoveďami v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní a medzi ich výpoveďami a výpoveďami svedkov P.G. W. a T. U., ako aj samotným výpoveďami svedkov - členov folklórneho súboru X. - a záverom znaleckých posudkov znalca z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí a dospelých a psychológie dopravy, PhDr. Mariána Garbára.

S námietkou prítomnosti a aktívnej účasti splnomocnenca poškodených pri výsluchu obvineného, výsluchoch svedkov poškodených ako aj ďalších svedkov a tiež pri konfrontáciách uskutočnených v prípravnom konaní, vznesenou dovolateľom už v odvolacom konaní, sa adekvátne, relevantne a v dostatočnom rozsahu vysporiadal už odvolací súd. Rovnako ako krajský súd, aj dovolací súd musel pripustiť, že základná výhrada dovolateľa, na ktorej založil námietku nezákonnosti ním vymedzených dôkazov uskutočnených v prípravnom konaní, zodpovedá správnej interpretácii dotknutých ustanovení Trestného poriadku (§ 46 ods. 1, § 54 ods. 1, § 213). To znamená, že (tak, ako to bolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky konštatované už v rozsudku z 20. septembra 2011, sp. zn. 4 Tdo 38/2011, na ktorý obvinený poukázal) prítomnosť splnomocnenca poškodeného pri výsluchoch svedkov v prípravnom konaní v rozpore s označenými ustanoveniami Trestného poriadku a jeho aktívne zasahovanie do vykonávania týchto dôkazov boli spôsobilé viesť k porušeniu práva obvineného na obhajobu a zároveň, s ohľadom na to, že vykonanie dôkazov takýmto spôsobom bolo rozporné so zákonom, aj k naplneniu dovolacieho dôvodu vymedzeného v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Keďže, ako bolo uvedené vyššie, pre záver o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nepostačuje akékoľvek porušenie práva obvineného na obhajobu, ale výlučne porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, zasahujúce do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby, dovolací súd sa zameral na skúmanie, či zistené porušenie práva na obhajobu dovolateľa, ku ktorému preukázateľne došlo v štádiu prípravného konania účasťou a aktívnym zasahovaním splnomocnenca poškodených do vykonávania vybraných dôkazov, sa zásadným spôsobom prejavilo na postavení obvineného v trestnom konaní, pričom dospel k záveru, že vzhľadom na spôsob, akým sa odvolací súd s už ním identifikovaným porušením príslušných ustanovení Trestného poriadku vysporiadal, a s ohľadom na pravidlo, v zmysle ktorého v dvojinštančnom súdnom konaní tvoria rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa jednotu, a preto je potrebné interpretovať ich vo vzájomnej súvislosti, sa tomuto (t.j. krajskému súdu) podarilo preklenúť dovolateľom vytýkané nedostatky rozhodnutia súdu prvého stupňa i konania, ktoré mu predchádzalo, do tej miery, že absolútne odstránil akýkoľvek vplyv nesprávneho procesného postupu orgánov činných v trestnom konaní pri vykonávaní dotknutých úkonov trestného konania na postavenie obvineného, a tak zároveň minimalizoval význam porušenia jeho práva na obhajobu, ku ktorému došlo v prípravnom konaní a ktoré ponechal súd prvého stupňa bez povšimnutia a vo vzťahu ku ktorému tak v konečnom dôsledku nemožno konštatovať jeho existenciu v intenzite dostatočnej pre naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v dkcii § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

V nadväznosti na uvedené považuje dovolací súd za potrebné zdôrazniť, že časť úkonov, vo vzťahu ku ktorým dovolateľ namietal, že boli uskutočnené v prípravnom konaní v rozpore s vyššie špecifikovanými ustanoveniami Trestného poriadku, nebola v konaní pred súdom vôbec vykonaná. Ide o zápisnicu o výsluchu svedka P. T. zo 7. marca 2013 (č. l. 72-74 vyšetrovacieho spisu), zápisnicu o výsluchu svedka T. U. zo 7. marca 2013 (č. l. 75-77 vyšetrovacieho spisu), zápisnicu o výsluchu svedkyne P. W. z 12. marca 2013 (č. l. 78-80 vyšetrovacieho spisu), zápisnicu o konfrontácii medzi svedkyňou poškodenou T. V. a svedkom T. U. zo 16. apríla 2014 (č. l. 303-304 vyšetrovacieho spisu), zápisnicu o konfrontácii medzi svedkyňou poškodenou T. V. a svedkyňou P. W. zo 16. apríla 2014 (č. l. 305-306 vyšetrovacieho spisu), zápisnicu o konfrontácii medzi svedkom poškodeným Y. V. a svedkyňou P. W. zo 16. apríla 2014 (č. l. 307-308 vyšetrovacieho spisu) a zápisnicu o konfrontácii medzi obvineným T. O. a svedkom poškodeným Y. V. z 22. mája 2013 (č. l. 191-193 vyšetrovacieho spisu). Z toho vyplýva, že vo vzťahu k menovaným svedkom už okresný súd založil svoje rozhodnutie, ako je to zrejme aj z

odôvodnenia jeho rozsudku, výlučne na ich výpovediach uskutočnených na hlavnom pojednávaní 20. apríla 2015 (výpoveď svedkyne P. W. na č. l. 321-323 spisu, svedka T. U. na č. l. 323-324 spisu a svedka P. T. na č. l. 325-326 spisu).

Na druhej strane však okresný súd, považujúc, vzhľadom na závery znaleckých posudkov vyhotovených znalcom z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí a dospelých a psychológie dopravy, PhDr. Mariánom Garbárom, vo vzťahu k svedkom poškodeným, za najvierohodnejšie ich prvotné výpovede, teda na hlavnom pojednávaní 18. februára 2015 prečítanú dovolateľom namietanú výpoveď svedka poškodeného Y. V. z 21. januára 2013 (č. l. 51-54 vyšetrovacieho spisu) a na tom istom hlavnom pojednávaní prečítanú (avšak dovolateľom nenamietanú) výpoveď svedkyne poškodenej T. V. z 21. januára 2013 (č. l. 55-61 vyšetrovacieho spisu), vychádzal pri rozhodovaní o vine obvineného práve z týchto (str. 16 prvostupňového rozsudku). Vo vzťahu k svedkyňi poškodenej T. V. namietal dovolateľ vykonanie dôkazu prečítaním zápisnice o konfrontácii medzi ním a označenou svedkyňou poškodenou z 22. mája 2013 (č. l. 194-196 vyšetrovacieho spisu) na hlavnom pojednávaní 18. februára 2015.

Pritom pokiaľ orgány činné v trestnom konaní pripustením prítomnosti a aktívnej účasti splnomocnenca poškodených pri týchto i ďalších, nižšie špecifikovaných, úkonoch prípravného konania postupovali contra legem, čo je vzhľadom na vyššie uvedenú právnu úpravu nepochybné, dôsledkom tohto ich, týmto pochybením poznačeného, procesného postupu bola nevyhnutne nezákonnosť dotknutých dôkazov. Akceptovaním a vykonaním dotknutých dôkazov potom preto súd prvého stupňa jednak založil svoje rozhodnutie na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom, a jednak poskytnutím nezákonnej výhody poškodeným na úkor obvineného tohto poškodil na jeho práve na obhajobu.

Napriek konštatovanému však v dôsledku zásahu odvolacieho súdu, ktorý v rámci odvolacieho konania po prehodnotení prípustnosti jednotlivých dôkazov a vyhodnotení dôkazov získaných zákonným spôsobom jednotlivo i v ich súhrne podľa svojho vnútorného presvedčenia revidoval rozhodnutie súdu prvého stupňa založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom a ktorých uplatnením došlo k zásadnému porušeniu práva obvineného na obhajobu, v konečnom dôsledku nedošlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) ani písm. g) Trestného poriadku.

V tejto súvislosti je predovšetkým žiaduce pripomenúť, že čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd rovnako ako čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky zaručujú každému právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania. Nemožno preto s účinkami naplnenia niektorého z dovolacích dôvodov vyčítať orgánom činným v trestnom konaní, že pri výsluchu svedkov poškodených Y. V. a T. V. či pri ďalších úkonoch, ktorých sa menovaní zúčastnili, umožnili účasť aj ich právnomu zástupcovi. Ako na to správne poukázal odvolací súd, pri výsluchu svedka môže byť prítomný konkrétny advokát, ktorý ho na základe plnej moci zastupuje, a v danom prípade mu vysvetlí obsah práva odoprieť výpoveď, ďalej to, či konkrétne v danom prípade sa svojou výpoveďou nemôže dostať do nebezpečenstva trestného stíhania a podobne. Preto len samotná prítomnosť splnomocnenca poškodených v prípravnom konaní na výsluchoch jeho klientov - svedkov poškodených T. a Y. V. - nemôže zodpovedať porušeniu zákona. S ohľadom na uvedené nedošlo k porušeniu zákona, keď okresný súd na hlavnom pojednávaní 18. februára 2015 procesne správnym postupom prečítal za účelom odstránenia rozporov vo výpovedi svedka poškodeného Y. V. jeho (dovolateľom namietanú) výpoveď z 21. januára 2013 (č. l. 51-54 vyšetrovacieho spisu), keďže táto bola zachytená počas výsluchu, ktorého sa síce zúčastnil aj splnomocnenec poškodených, avšak bez toho, aby doň akýmkoľvek spôsobom aktívne zasiahol. Preto z tejto výpovede svedka poškodeného mohol okresný súd vychádzať pri rozhodovaní o vine obvineného. Naopak, do obvineným tiež namietanej výpovede svedkyne poškodenej T. V., ktorú táto uskutočnila v prípravnom konaní v rámci konfrontácie s obvineným dňa 22. mája 2013 (č. l. 194-196 vyšetrovacieho spisu) a ktorá bola taktiež prečítaná na hlavnom pojednávaní 18. februára 2015, splnomocnenec poškodených v rozpore s vyššie špecifikovanou právnu úpravou aktívne zasahoval, preto, pokiaľ ju súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní oboznámil jej prečítaním a v odôvodnení svojho rozhodnutia na ňu odkázal, pochybil. Pochybenie súdu prvého stupňa v tomto smere však napravil odvolací súd, ktorý pri rozhodovaní o predmete obžaloby po zrušení prvostupňového rozsudku v celom rozsahu, zistiac uvedené pochybenie, neprihliadol na otázky položené splnomocnencom poškodených (ani) v priebehu tých úkonov, ktorých bol oprávnený sa zúčastniť, a rovnako ani na odpovede na ne, ako to

konštatoval v odôvodnení svojho rozsudku (str. 6).

Pokiaľ ide o výpoveď samotného obvineného T. O. z 20. decembra 2012 (č. l. 18-25 vyšetrovacieho spisu), prečítanú na hlavnom pojednávaní 18. februára 2015, a výpovede svedkov T. S. zo 6. februára 2012 (č. l. 62-67 vyšetrovacieho spisu) a Ľ. H. zo 6. februára 2012 (č. l. 68-71 vyšetrovacieho spisu), oboznámené na hlavnom pojednávaní 6. apríla 2016, ktoré obvinený namietal z rovnakých dôvodov, t.j. z dôvodu, že ich výsluchov sa zúčastnil splnomocnenec poškodených a tento do nich aktívne zasahoval, dovolací súd uvádza, že už krajský súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí konštatoval, že výsluchy menovaných boli vykonané v rozpore so zákonom, zdôrazniac, že pre ich uskutočnenie v prítomnosti splnomocnenca poškodených nemohli byť zápisnice o nich na hlavnom pojednávaní prečítané. Správne preto postupoval odvolací súd, keď pri rozhodovaní neprihliadol ani na tieto, okresným súdom vykonané, dôkazy a pri svojom rozhodovaní po zrušení prvostupňového rozsudku dôsledne vychádzal len z výpovedí označených subjektov na hlavnom pojednávaní, ako to bez akéhokoľvek priestoru pre pochybnosti vyplýva z odôvodnenia jeho rozsudku.

S ohľadom na doposiaľ uvedené sa dovolací súd za daných okolností nemohol stotožniť s názorom obvineného, že dovolaním napadnutým rozhodnutím krajského súdu alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, došlo z dôvodu, že konajúce súdy založili svoje rozhodnutia na dôkazoch vykonaných za podmienok zvýhodňujúcich poškodených, k porušeniu jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom. Zároveň odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu rovnako vylučuje aj záver, že by toto bolo založené na ktoromkoľvek z tých dôkazov, ktoré z daného dôvodu nebolo možné považovať za získané zákonným spôsobom, keďže krajský súd v ňom opakovane a výslovne konštatoval, že na dôkazy, pri vykonávaní ktorých bol v prípravnom konaní v rozpore so zákonom prítomný splnomocnenec poškodených, pri svojom rozhodovaní neprihliadol.

Z uvedených dôvodov bolo po posúdení napadnutého rozsudku v kontexte vznesenej námietky potrebné konštatovať, že tento spĺňa parametre zákonného rozhodnutia. Dovolací súd preto uzavrel, že predmetná námietka dovolateľa neodôvodňuje vyslovenie naplnenia dovolacieho dôvodu vyjadreného v § 371 ods. 1 písm. c) ani písm. g) Trestného poriadku.

So zreteľom na tento záver nebolo možné považovať za dôvodnú ani ďalšiu z dovolacích námietok obvineného, ktorou tento odôvodňoval uplatnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a podstata ktorej spočívala v presvedčení dovolateľa, že skutok bol (nesprávne) právne posúdený ako protiprávny napriek tomu, že zistenie skutkových okolností nebolo založené na zákonne získaných dôkazoch. Takto formulovaná výhrada, hoci formálne subsumovaná pod dôvod dovolania vyjadrený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, smeruje de facto jednak voči zákonnosti dôkazov a jednak voči ustáleniu skutku a jeho jednotlivých okolností. S prvým z uvedených aspektov sa pritom podrobne vysporiadal už nielen odvolací súd, ale v predchádzajúcej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia aj dovolací súd. Vo vzťahu k druhej rovine predmetnej námietky dovolateľa sa žiada uviesť, že pokiaľ sa pre naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vyžaduje nesprávne hmotnoprávne posúdenie skutku, respektíve nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, už z povahy veci nemôže byť daný prípadným (hoci aj preukázaným) porušením procesnoprávnych ustanovení upravujúcich postup súdu pri vykonávaní a vyhodnocovaní dôkazov a na ne nadväzujúcim ustáľovaní priebehu a okolností skutkového deja, ako sa toho v danom prípade domáhal obvinený. K tomu smerujúca dovolacia námietka tak v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu.

Napokon, k rovnakému záveru dospel najvyšší súd aj vo vzťahu k poslednej skupine námietok, ktoré bolo možné obsahovo vyčleniť z dovolania obvineného a ktorých spoločným menovateľom boli výhrady obvineného voči hodnoteniu ním označených dôkazov, predovšetkým jednotlivých výpovedí svedkov poškodených, ale i ďalších, dovolateľom menovaných svedkov, prípadne ich konkrétnych častí, konajúcimi súdmi, ako aj skutočnosť, že dovolateľ ich nepodriadil pod žiaden z dovolacích dôvodov, vyslovenia ktorých sa domáhal.

Z obsahového vymedzenia týchto dovolacích námietok obvineného, ktorých podstatný obsah dovolací súd zámerné prevzal do odôvodnenia svojho rozhodnutia a ktorými, tieto zhrnúc, obvinený vlastne namietal rozhodnutie súdov na podklade rozporov plných výpovedí svedkov poškodených T. a Y. V., nepodložených domnienok a nesprávne vyhodnotených výpovedí svedkov P. W. a T. U. a záverov znaleckých posudkov znalca z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí a dospelých a psychológie dopravy, PhDr. Mariána Garbára, za súčasného bagatelizovania výpovedí svedkov - členov folklórneho súboru X. - vyplýva, že tieto sú vo svojej podstate vyjadrením jeho nesúhlasu s rozhodnutím súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu a nimi prezentovanými odôvodneniami svojich skutkových a právnych záverov. Namietajúc nesprávne a nedôsledné vyhodnotenie všetkých vykonaných dôkazov a najmä nedostatočné zhodnotenie ním označených skutočností (týkajúcich sa najmä okolností, majúcich podľa jeho názoru vplyv jednak na vierohodnosť a pravdivosť výpovede svedkov poškodených a jednak na ustálenie záveru o mieste, kde sa mal v čase skutku nachádzať) prvostupňovým i odvolacím súdom, obvinený v podstate napadol spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov konajúcimi súdmi, ktoré priamo obvinil z nesprávneho vyhodnotenia obsahu výpovedí svedkov P. W., T. U. a členov folklórneho súboru X., ako aj záverov znaleckých posudkov znalca PhDr. Mariána Garbára, pričom v konaní vykonané dôkazy zároveň, vyberajúc tie z nich, ktoré zodpovedajú potrebám jeho obhajobnej stratégie (vybrané časti výpovedí svedkov P. W., T. U. a členov folklórneho súboru X., ako aj záverov znaleckých posudkov znalca PhDr. Mariána Garbára), sám hodnotil zo svojho uhla pohľadu, v značnej časti opakujúc argumentáciu totožnú s tou, ktorou dôvodil už v odvolacom konaní a ktorá bola založená predovšetkým na sponchybnosti vierohodnosti svedkov poškodených, ako aj na obviňovaní konajúcich súdov z tendenčného hodnotenia vykonaných dôkazov.

Konštatované vedie k nepochybnému záveru o tom, že tieto námietky obvineného, smerujúce proti spôsobu, akým sa konajúce súdy vysporiadali s vykonanými dôkazmi a akým tieto hodnotili, sa vyznačujú rýdzo skutkovým charakterom. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preto najvyšší súd opakovane pripomína, že vlastné hodnotenie dôkazov nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom. Samotné hodnotenie výsledkov vykonaného dokazovania, v danom prípade predovšetkým obsahu výpovedí svedkov poškodených a výpovedí ďalších svedkov, a z neho vyplývajúce ustálenie priebehu skutkového deja a ďalších okolností spáchania žalovaného skutku, ako už bolo uvedené, nemôže byť predmetom prieskumnej právomoci dovolacieho súdu. Zároveň sa k týmto námietkam obvineného žiada v kontexte dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku poznamenať, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Vykonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nie je porušením práva na obhajobu, a preto nemôže napĺňať ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Rovnako, ani z hľadiska naplnenia obvineným označeného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nie je relevantná žiadna z naposledy uvedenej skupiny dovolacích námietok obvineného. Ani jedna z týchto námietok totiž v skutočnosti nie je výhradou, ktorá by reálne smerovala voči zákonnosti niektorého z vykonaných dôkazov alebo napádala porušenie ustanovení zákona pri vykonávaní niektorého z dôkazov vykonaných pred súdom. Z uvedeného dôvodu predmetné dovolacie námietky obvineného, vyznačujúce sa skutkovým charakterom, nedisponujú ani potenciálom viesť k naplneniu dôvodu dovolania uplatneného obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o relevanciu týchto dovolacích námietok vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, dovolací súd opätovne konštatuje, že tento predpokladá výlučne chyby právne, teda chyby, ktoré sa dotýkajú právneho posúdenia zisteného skutku v tom zmysle, že tento bol v rozpore s Trestným zákonom posúdený buď ako prísnejší alebo miernejší trestný čin alebo že vôbec nemal byť posúdený ako trestný čin pre existenciu niektorej Trestným zákonom predpokladanej

okolnosti vylučujúcej trestnú zodpovednosť páchatel'a alebo protiprávnosť činu. Spomenutý dovolací dôvod je okrem toho daný aj nesprávnou aplikáciou iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktorá nemusí bezprostredne súvisieť len s právnym posúdením skutku, ale sa môže dotýkať napríklad rozhodovania o treste či ochrannom opatrení. Predmetný dôvod dovolania ale vylučuje námietky skutkové [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, veta za bodkočiarkou], čo znamená, že nie je prípustné namietat', že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, a tiež hodnotenie vykonaných dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži výlučne k náprave hmotnoprávnych chýb.

Z toho vyplýva, že (ani) na podklade tohto dovolacieho dôvodu nie je možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, keďže to sú otázky upravené normami procesného práva, a nie hmotným právom. Z uvedeného je zrejmé, že predmetom dovolacieho dôvodu vzneseného podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku môže byť len nesprávne právne posúdenie skutku uvedeného v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré už nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť.

S ohľadom na uvedené sa v prejednávanej veci dovolací súd, limitovaný v rámci prieskumu z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku posúdením správnosti právnej kvalifikácie vo vzťahu ku skutku zistenému napadnutým rozhodnutím, nezaoberal obvineným vznesenými námietkami, že záver konajúcich súdov o jeho vine je postavený výlučne na nevierohodných, nepravdivých a rozporov plných výpovediach svedkov poškodených T. a Y. V., ako aj na nepodložených domnienkach a nesprávne vyhodnotených výpovediach svedkov P. W., T. U. a členov folklórneho súboru X., ako aj záverov znaleckých posudkov znalca PhDr. Mariána Garbára, keďže, ako už bolo konštatované, z ich obsahu je zrejmé, že obvinený nimi namietal len nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov a tieto zároveň sám hodnotil zo svojho uhla pohľadu. Tento druh vád však nespadá pod citovaný ani žiaden iný dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, keďže prostredníctvom uvedených námietok obvinený súdom vytýkal procesný postup, ktorý zvolili pri aplikácii ustanovenia § 2 ods. 12 Trestného poriadku, a domáhal sa iného spôsobu hodnotenia súdom vykonaných dôkazov, na čo však najvyšší súd v rámci konania o dovolaní nie je oprávnený. Vo vzťahu k vyššie zhrnutým námietkam obvineného tak dovolací súd musel konštatovať, že podané dovolanie v danom prípade len formálne odkazuje na ustanovenie upravujúce označený dôvod dovolania. Ako to už dovolací súd výslovne uviedol, pokiaľ sa pre naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vyžaduje nesprávne hmotnoprávne posúdenie skutku, respektíve nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, už z povahy veci nemôže byť daný prípadným (hoci aj preukázaným) porušením procesnoprávneho ustanovenia regulujúceho postup súdu pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa toho v predmetnej veci domáhal obvinený. Uvádzané dovolacie námietky tak v skutočnosti obsahujú argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu.

Ako už totiž bolo uvedené, v rámci skúmania danosti dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, t. j. či dovolaním napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení, dovolací súd nemôže skúmať alebo meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku, ale je vždy viazaný konečným skutkovým zistením a oprávnený posudzovať len, či súdy nižšieho stupňa na pevne a nemenne zistený skutkový stav aplikovali správne ustanovenia Trestného zákona. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, ale aj proti rozsahu vykonaného dokazovania a hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu "odvolaciu" inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. Medzi skutkové zistenia

druhostupňového súdu, poňaté do skutkovej vety výrokovej časti jeho rozsudku, pritom patrí aj konštatovanie, v zmysle ktorého obvinený T. O. v rozsudkom ustálenom čase a na rozsudkom vymedzenom mieste fyzicky, spôsobom podrobne rozvedeným v dotknutej skutkovej vete, napadol poškodených Y. V. a T. V., následkom čoho títo utrpeli v rozsudku špecifikované ujmy na zdraví. Viazaný uvedenými skutkovými závermi, dovolací súd nemohol akceptovať tvrdenia obvineného o tom, že v čase spáchania skutku sa nenachádzal na mieste, na ktorom došlo k jeho spáchaniu, za účelom preukázania ktorých vzniesol dotknuté dovolacie námietky. V skutkovej vete výrokovej časti dovolaním napadnutého rozsudku súdu druhého stupňa je totiž nepochybne a celkom jednoznačne vyjadrené, že na verejnosti prístupnom mieste napadol poškodených. Uvedené vymedzenie samotného konania patrí, rovnako ako aj špecifikovanie následku tohto konania a príčinnej súvislosti medzi nimi, do okruhu skutkových (a nie právnych) zistení a záverov, ktoré sú z prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu vylúčené. Ich revízia v danom konaní preto neprichádza do úvahy.

Na tomto mieste sa preto žiada zhrnúť, že námietky obvineného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdov k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá jeho predstavám, tak svojím obsahom nenapĺňajú nielen žiaden z obvineným označených dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku, ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. K tomu je len pre úplnosť potrebné dodať, že uvedené sa netýka dovolania ministra spravodlivosti podaného podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

S ohľadom na uvedené musel dovolací súd konštatovať, že ani vo vzťahu k naposledy uvedeným námietkam obvineného neboli dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) ani písm. i) Trestného poriadku uplatnené opodstatnene.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.